

پیزا، برنامه ارزشیابی دانش آموزان

مقدمه

سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه (پیزا)^۱ با همکاری گروهی از نمایندگان دولت‌ها و در چارچوب توافقات بین‌المللی، در سال ۱۹۹۷ برنامه مطالعاتی بین‌المللی پیزا را با هدف پاسخ به این سؤال که نظام آموزش و پرورش چگونه دانش‌آموزان را برای زندگی واقعی آماده می‌کند و نیز نحوه نظارت بر خروجی آموزش و پرورش از منظر ارزشیابی تحصیلی پایه عمومی دانش‌آموزان، معرفی کرد. سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه (او ای سی دی)^۲ برنامه پیزا را در اواسط دهه ۹۰ آغاز کرد. مرکز اداری پیزا در سال ۱۹۹۷ فعال شد و در سال ۲۰۰۰ اولین آزمون برگزار گردید. این آزمون هر سه سال یک بار برگزار می‌شود. هدف پیزا ارزشیابی نظام‌های آموزشی در سطح جهانی و سنجش دانش و مهارت دانش‌آموزان ۱۵ ساله است و تاکنون ۷۰ کشور در این برنامه ارزشیابی شرکت کردند.

کلیدواژه‌ها: برنامه پیزا، ارزشیابی تحصیلی، دانش‌آموزان

برنامه مطالعات بین‌المللی پیزا از سال ۲۰۰۰ هر سه سال یک بار به این ترتیب اجرا می‌شود که گروهی از دانش‌آموزان برای سنجش یک موضوع علمی در زمینه خواندن، ریاضیات و علوم به صورت تصادفی انتخاب می‌شوند و درباره آن موضوع خاص به سؤالات گزینه‌ای پاسخ می‌دهند. همچنین دانش‌آموزان و مدیران مدارس، پرسش‌نامه پیشینه خانوادگی و اجرایی مدارس را نیز تکمیل می‌کنند. در برخی کشورها پرسش‌نامه والدین نیز توزیع می‌شود. پیزا یک ارزشیابی منحصر به فرد است و آزمون‌ها نه تنها مستقیماً به برنامه درسی مرتبط است بلکه پرسش‌نامه پیشینه‌ها نیز به تفسیر نتایج کمک می‌کند.

این آزمون‌ها به گونه‌ای طراحی شده‌اند که بتوانند در پایان آموزش اجباری، سطح دانش‌آموزان را در موقعیت واقعی و مشارکت کامل آن‌ها در درون جامعه بسنجند. موضوع ارزشیابی سال ۲۰۰۰ خواندن، ۲۰۰۳ ریاضیات، ۲۰۰۶ علوم و ۲۰۰۹ خواندن در نظر گرفته شده است.

سال ۲۰۱۲، سال جمع‌آوری داده‌ها درباره ریاضیات است و ارزشیابی به صورت انتخاب پرسش‌نامه رایانه‌ای انجام می‌گیرد و همزمان ۳۰ کشور هم ارزشیابی خواندن خواهند داشت. در ۱۹ کشور نیز سنجش سواد آماری انجام می‌شود. برنامه سال ۲۰۱۵ نیز در حال برنامه‌ریزی است.

پیزا دامنه جهانی دارد. بیش از ۷۰ کشور و نظام اقتصادی در این آزمون شرکت می‌کنند و طی آن پیشرفت تحصیلی اهداف کلیدی یادگیری سنجیده می‌شود. این تنها آزمون بین‌المللی برای

این آزمون‌ها به گونه‌ای طراحی شده‌اند که بتوانند در پایان آموزش اجباری، سطح دانش‌آموزان را در موقعیت واقعی و مشارکت کامل آن‌ها در درون جامعه بسنجند

تجربیات بین‌المللی در تخصیص وزان

و مهارت به آگاهی از چرایی و چگونگی یادگیری نیز نیازمندند. لذا، پیذا، علاوه بر سنجش عملکرد دانش‌آموزان در زمینه سواد علمی، ریاضیات و خواندن، درباره انگیزه و باورهای مربوط به خودشان و استراتژی‌های یادگیری آنان هم پرسش خواهد کرد. آزمون پیذا به گونه‌ای طراحی شده است که در پایان آموزش اجباری سنجیده شود دانش‌آموزان تا چه حد می‌توانند دانش خود را در خلای زندگی واقعی به کار بندند و برای مشارکت فعال در جامعه تا چه حد می‌توانند آماده شوند.

نتایج ارزشیابی پیذا ابزار قدرتمندی برای تصمیم‌گیری دولت‌هاست و برای بازتعریف اهداف آموزشی و روش‌های آموزشی خلاقانه و نوآوری‌های آموزشی و بازتاب نظرات کارشناسی درباره مهارت‌های مرتبط با زندگی بزرگ‌سالی بسیار سودمند خواهد بود.

پی‌نوشت

1. Programme for International Student Assessment (PISA)
2. OECD

منابع

<http://www.oecd.org/pisa>

۱۵ ساله‌ها است که دانش و مهارت آن‌ها را تقریباً در پایان آموزش اجباری مدرسه‌ای می‌سنجند و انحصار آن در سه زمینه است:

نتایج ارزشیابی پیذا ابزار قدرتمندی برای تصمیم‌گیری دولت‌هاست و برای بازتعریف اهداف آموزشی و روش‌های آموزشی خلاقانه و نوآوری‌های آموزشی و بازتاب نظرات کارشناسی درباره مهارت‌های مرتبط با زندگی بزرگ‌سالی بسیار سودمند خواهد بود

- **سیاست آموزشی:** در این پرسش‌نامه مسائل مرتبط با دولت، مدیران، معلمان و والدین در نظر گرفته شده و از آنان درخواست می‌شود تا به سؤالات پرسش‌نامه پاسخ دهند، از جمله: این‌که آیا نظام آموزشی، نوجوانان را برای چالش‌های زندگی بزرگ‌سالی آماده می‌کند؟ آیا روش تدریس و اداره مدرسه مؤثر است؟ آیا مدرسه در بهبود زندگی آینده دانش‌آموزان مهاجر یا با پیشینه نامناسب اقتصادی مشارکت دارد؟

- **سواد:** فقط موضوعات برنامه درسی خاص سنجیده نمی‌شود. پیذا به دنبال توانایی به کارگیری دانش و مهارت موضوعات کلیدی در تحلیل، استنتاج، ارتباط مؤثر و حل مسئله است.

- **یادگیری مادام‌العمر:** دانش‌آموزان نمی‌توانند هر چیز را که نیاز دارند در مدرسه بیاموزند و فراگیران مادام‌العمر علاوه بر دانش